

4. Living Lab B7 Bollenstreek

Auteurs: **Isabella Selin-Norén**, Marcel Vijn, Ellen Bulten, Emma Knol, **Marianna Siegmund-Schultze** (WPR), Judith Westerink, Sabine van Rooij, Jurre Dekker, Amy Wortel (WEnR), Heleen van Kernebeek, **Barteld Vervelde** (WLR), Rolf Michels, Femke Meulman (WEcR)

Inleiding

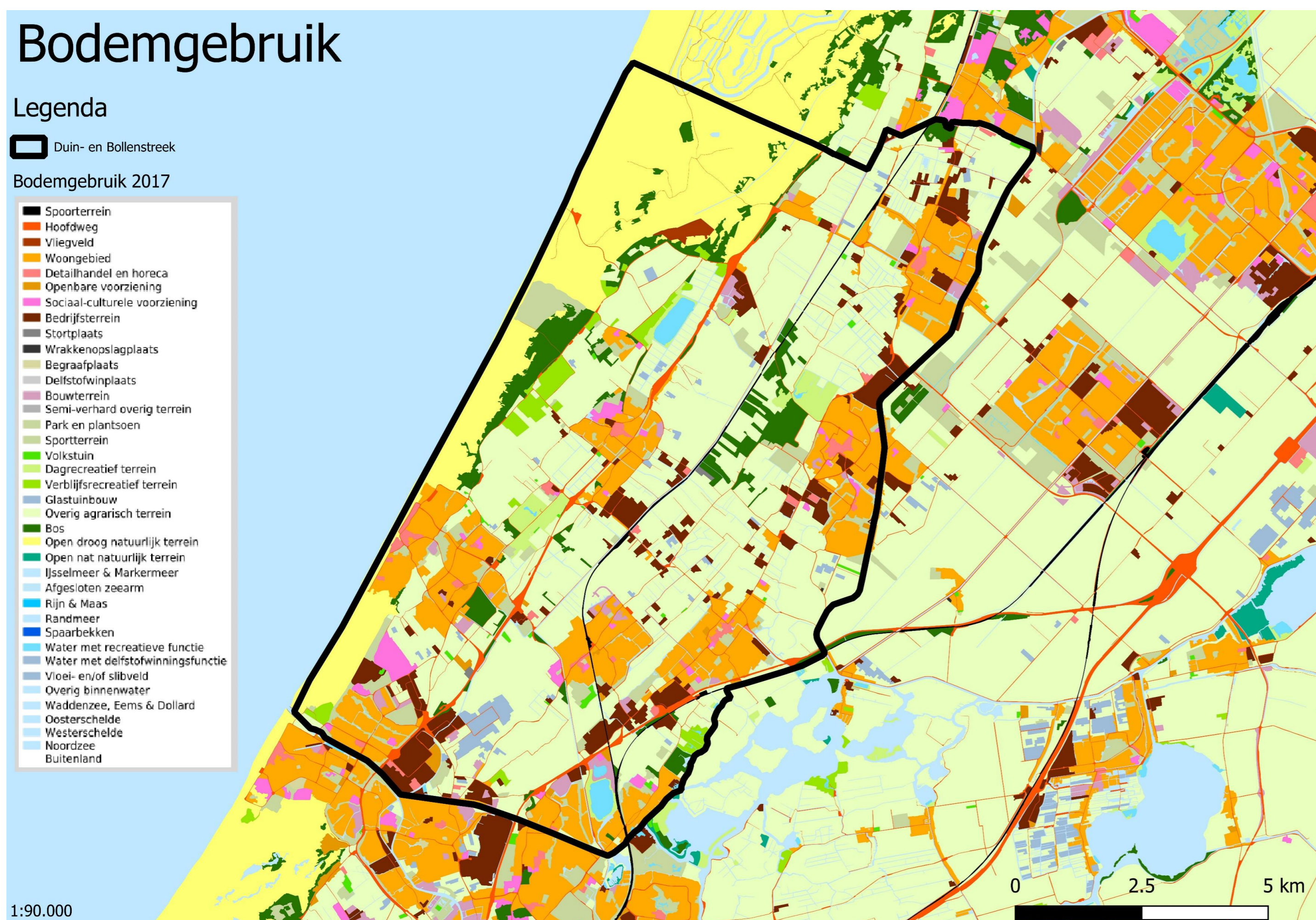
Dit Living lab wil 'met Boeren, Bewoners, Bezoekers en Beleidsmakers werken aan een Betere Biodiversiteit in de Bollenstreek'. Op 12 april 2024 hebben we met betrokkenen vanuit de kennisinstellingen en de agrarische natuurvereniging de workshop gehouden. Deze poster geeft een samenvatting.

1. Agrarisch-ecologisch netwerk

- Enerzijds is het landgebruik relatief kleinschalig en divers, wat positief kan zijn voor biodiversiteit. Anderzijds is er weinig diversiteit aan typen teelten wat nadelig kan zijn voor biodiversiteit.
- Er is een fijnmazig netwerk van sloten en graslandbeheer maar gebrek aan hagen en heggen.
- Er is meer aandacht nodig voor waterkwaliteit, bodemkwaliteit en luchtkwaliteit.
- Het is onduidelijk wat de potentie is voor natuur in het gebied en waar het netwerk eigenlijk naartoe wil. Hier is wel grote behoefte aan, ook om te kunnen communiceren.

2. Landschapsdiensten en -waarden

- Een open landschap wordt gewaardeerd, de ene wil het schoon en steriel t.b.v. agrarische productie en de andere wil een bepaalde mate van rommeligheid t.b.v. biodiversiteit en esthetiek.
- Er zijn seizoensgebonden landschapsdiensten en -waarden zoals de rust in de winter voor de bewoners en de bloei van de bollen in het voorjaar wat toeristen aantrekt.
- Waarschijnlijk zullen toekomstige boeren- en burgergeneraties anders oordelen over de landschapsdiensten en -waarden dan oudere generaties.

Figuur 1. Kaart van het landgebruik in de Bollenstreek. Bron: Living lab, Cassandra van Altena.

Figuur 2. Workshop setting. Bron: project

3. Sociaal netwerk

- Er is niet één open netwerk, het gaat om een stelsel van netwerken met allerlei dwarsverbanden. Ze zijn beperkt met elkaar verbonden.
- Er ontbreken belanghebbenden zoals: bewoners, bezoekers, natuurorganisaties, beleidsmakers en gezondheidsorganisaties.
- De hoge roulatie bij beleidsmakers maakt het lastig om met hen samen te werken, maar die wens is er wel.
- Momenteel wordt wetenschap gebruikt als enige autoriteit om bollentelers, die redelijk rationeel zijn ingesteld, te overtuigen van het nemen van maatregelen ten bate van de biodiversiteit. Er zijn mogelijk andere perspectieven dan wetenschap die hieraan kunnen bijdragen.

4. Collectieve actie

- Gezien de bollenstreek vooral succesvol is geweest in het behoud van het open landschap en veel minder in de realisatie van meer (ruimte voor) biodiversiteit, ligt met name in het laatste de gemeenschappelijke uitdaging binnen het netwerk.
- Oorzaken van biodiversiteitsverlies zijn o.a. schaalvergroting en winstmaximalisatie.
- Kennisdeling tussen verschillende mensen en organisaties is beperkt, met name de specifieke kennis van telers.
- De concrete actie wordt door sommige deelnemers nog gemist, maar is deels wel aanwezig middels een demoveld en de zoektocht naar een demo-erf/bedrijf.
- De impact middels meer bewustwording over het belang van biodiversiteit groeit wel.